

Autorzy: Emilia Gawińska, Paweł Koczkodaj, Natalia Skowrońska, Joanna Skonieczna, Roberta Korczyńska;

SKN Zdrowia Publicznego, sekcja Promocji Zdrowia

Program warsztatów

Transplantacje – DAR ŻYCIA

Czas trwania (sumaryczny – 90min.)	Cel ćwiczenia	Środki dydaktyczne	Opis ćwiczenia
10 min	<ul style="list-style-type: none"> • przywitanie i zapoznanie się z uczestnikami • ustalenie kontraktu • określenie celu warsztatów 	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • flamastry • tablica • magnesy 	<p>Przedstawienie się osób prowadzących program. Zapoznanie się z uczestnikami. Ustalenie kontraktu zapewniającego poczucie bezpieczeństwa uczestnikom oraz osobom prowadzącym – w klasie mogą znajdować się uczniowie posiadający osobiste doświadczenia z transplantacjami.</p> <p><i>Zasady: dyskrecji, szacunku (każdy ma prawo wypowiedzieć swoje zdanie na dany temat, wzajemne słuchanie się, nie wyśmiewanie), wyciszenie telefonów, mówimy do osoby, a nie o osobie, nie ma głupich pytań, nie czekamy na spóźnialskich z przerwy, kultura osobista itp. (wymieniamy zachowania pożądane, na TAK).</i></p> <p>Przedstawienie celu warsztatów.</p>
5 min.	<ul style="list-style-type: none"> • test sprawdzający poziom wiedzy • podział uczestników na grupy 	<ul style="list-style-type: none"> • test • kolorowe karteczki 	<p>Przedstawienie postaci Zbigniewa Religii w 2-3 zdaniach.</p> <p>Przeprowadzenie krótkiego testu (10 pytań) na temat transplantacji w celu sprawdzenia poziomu wiedzy uczestników. Test sprawdzany jest wspólnie na samym końcu zajęć.</p> <p>Podział uczniów na 4 zespoły (przy pomocy kolorowych karteczek), które podczas zajęć będą wykonywać przydzielone zdania.</p>
10 min	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z regulacjami prawnymi (Ustawa z dnia 26 października 1995 r. o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów) • POLTRANSPLANT • schemat pobierania i przeszczepiania 	<ul style="list-style-type: none"> • laptop, • rzutnik • głośniki • elementy układanki schematu w kopertach dla każdej grupy 	<p>Mini wykład: najważniejsze informacje z Ustawy oraz nt. Poltransplantu.</p> <p>Zadanie: ułożenie z przygotowanych elementów schematu pobierania i przeszczepiania – następnie wspólne omówienie.</p>

20 min	Pokaz filmu Esperanza		<p>Film stanowi punkt odniesienia do kolejnych zadań i dyskusji. Podejmuje kwestie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. funkcji pełnionej przez koordynatora – poznanie woli osoby zmarłej (dawcy), a nie rodziny 2. miernoci mózgu 3. listy oczekujących na przeszczepienie 4. okresu oczekiwania 5. normalnego życia po przeszczepie <p><u>Prosimy uczniów o zastanowienie się w czasie przerwy nad odpowiedzi na pytanie zapisane na tablicy „Dlaczego warto przeszczepia ?”</u></p>
Przerwa			
8 min	Dlaczego warto przeszczepia ?		<p>Burza mózgów – uzyskanie odpowiedzi na pytanie „Dlaczego warto przeszczepia ?” Przykładowe odpowiedzi, które powinny się pojawić :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ratujemy innym osobom życie (oddajemy serce, płuca, nerkę, wtroby, trzustkę i rogowki); • umożliwiamy normalne życie pacjentom np. z chorobami nerek, serca czy płuc -pacjenci mogą kontynuować naukę, podjąć pracę. Biorcy przeszczepu nerki zwalniają miejsca dializacyjne innym potrzebującym chorym biuletyn str. 35 (liczba przeszczepień, wyniki przeszczepiania); • skracamy kolejki = okres oczekiwania na przeszczepienie (średni czas oczekiwania od momentu wpisania na krajową listę oczekujących KLO to 9-10 m-cy, od momentu rozpoczęcia dializ – 2,5 roku); • koszt leczenia zastępcze jest wiele razy droższe od przeszczepienia narządu - przeszczepienie nerek wymaga mniejszych nakładów finansowych niż dializoterapia; • metoda najskuteczniejsza; itd... <p>Podsumowujemy dyskusję mówiąc o Krajowej Liście Oczekujących na Przeszczepienie Narządu oraz przeciwwskazaniach do bycia dawcą</p>

7 min	Jakie narz dy mo na przeszczepia ?	<ul style="list-style-type: none"> • kartki A3 • flamastry, kredki 	<p>Burza mózgów odpowiadaj ca na pytanie, jakie narz dy mo na przeszczepi na podstawie wcze niejszych dyskusji i posiadanej wiedzy. Uczniowie rysuj piramid i umieszczaj w niej narz dy, które najcz ciej i najrzadziej s przeszczepiane.</p>
10 min	<ul style="list-style-type: none"> • kampanie i ich ocena przez uczniów • najnowsze wiadomo ci z zakresu transplantologii 	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • rzutnik • kartki A3 • długopisy 	<p>Praca w grupach. Wy wietlenie kampanii nt. transplantologii, które nast pnie zostan ocenione przez uczniów. Zadania dla grup:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. co si najbardziej podobało? 2. co si najmniej podobało? 3. która z kampanii najlepiej jest dostosowana do młodzie y, jako odbiorców? 4. czego oczekuj od kolejnych kampanii? <p>Kampanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.youtube.com/watch?v=TsOJVYmK_QI --> Goahead. Serca nie rosn na drzewach. 0:15min. • http://www.youtube.com/watch?v=AjT49GsKn4 --> Organ Donor Campaign. 0:39min • http://www.youtube.com/watch?v=rDnTPY7qDE4 --> Australian Transplant Games 0:35min • http://www.youtube.com/watch?v=rdZMO_u6lpM --> Give Blood. Give Life. 0:59min
8 min	Przeszczep od ywego dawcy	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • rzutnik 	<p>Krótki wykład zawierający następujące treści (slajd 16, 17):</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokrewie stwo genetyczne lub emocjonalne, • zgodno immunologiczna mi dzy dawc i biorc , • problem- bardzo mała liczba przyczepów od ywego dawcy !!! <p>Zalety przeszczepu od żywego dawcy (slajd 18):</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótki czas oczekiwania na przeszczep lub mo liwo przeszczepu przez rozpocz cieć leczenia zast pczego (wyprzedzaj cego przeszczepienie nerki),

			<ul style="list-style-type: none"> • mo liwo wyboru czasu po wi conego na operacj (lepsze przygotowanie dawcy, biorcy i zespołu transplantacyjnego), • krótki czas pobytu np. nerki poza organizmem człowieka, co ma wpływ na to, e nerka jest krócej niedokrwiona, • funkcjonalno i ywotno organu przeszczepionej w porównaniu do tych przeszczepionych od osób zmarłych. <p>(slajd 19) Stan zdrowia dawcy organu: zdrowy, brak chorób przewlekłych, nie mo e mie :</p> <p>- choroby nerek, NT, nowotworu, choroby serca, POChP, WZW B, WZW C, HIV, choroby psychicznej, znacznej otyło ci, cukrzycy typu I lub II</p> <p>Polska vs inne pa stwa (slajd 20, 21)</p>
7 min	mier mózgu	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • rzutnik • kartki dla grup z pytaniami i mo liwymi odpowiedziami 	<p>Praca w grupach. Rozdajemy grupom zestaw trzech pyta :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czym jest wiadomo w rozumieniu medycznym? 2. Czym jest mier w kategoriach medycznych? 3. Kiedy nast puje stwierdzenie mierci osoby, która mo e zosta dawc ? <p>Grupy udzielaj odpowiedzi na forum. Po ka dym pytaniu moderator wskazuje na wła ciw odpowied i j uzasadnia.</p>
5 min	Zako czenie warsztatów <ul style="list-style-type: none"> • ankieta ewaluacyjna • rozdanie o wiadczewoli i ulotek 	<ul style="list-style-type: none"> • o wiadczewoli • ulotki 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie testu (2min.). • Rozdanie ankiety ewaluacyjnej (5min.). • Rozdajemy o wiadczewoli i ulotki. • Dzi kujemy uczniom za udział w warsztatach.

Przydatne linki:

- <http://www.poltransplant.org.pl/>
- <http://www.przeszczep.pl/>
- <https://www.dawca.pl/>